

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

**Zespołu Szkół Ogólnokształcących
Mistrzostwa Sportowego Nr 3
„Pietrasze” w Białymstoku**

na lata 2022 – 2025

**Program zgodny z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo
oświatowe Art. 26 (Dz.U. z 11 stycznia 2017 r. poz.59)**

Spis treści :

- I Kryteria Programu Wychowawczego Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego Nr 3 „Pietrasze” w Białymstoku
- II Kryteria Programu Profilaktycznego Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego Nr 3 „Pietrasze” w Białymstoku
- III Cele wychowania oraz strategie oddziaływań profilaktycznych
- IV Kierunki pracy wychowawczej
- V Kierunki pracy profilaktycznej
- VI Adresaci programu
- VII Ceremoniał i tradycje Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego Nr 3 „Pietrasze” w Białymstoku
- VIII Cele Samorządu Uczniowskiego
- IX Powinności Zespołu Psychologiczno – Pedagogicznego
- X Ewaluacja Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

„Realizacja programu wychowawczego może być przyrównywana do pracy nie tyle rzeźbiarza urabiającego bezkształtny marmur według własnych lub narzuconych koncepcji, ale do ogrodnika pochylającego się z szacunkiem nad kwiatem, któremu pomaga w rozwoju” - Wanda Papis

I KRYTERIA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO ZESPOŁU SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH MISTRZOSTWA SPORTOWEGO NR 3 „PIETRASZE” W BIAŁYMSTOKU

Dziecko przynosi do szkoły ogromny bagaż oczekiwań i nadziei. Nie szuka w tym nowym miejscu wad i mankamentów, uczniom klas pierwszych szkoła podoba się, i tak być powinno przez wszystkie etapy edukacji. Niniejszy program powstał z myślą o uczniach i ich rodzinach.

Kryteria:

1. Podstawą programu są założenia, które stawiają w centrum:
 - a) Humanistyczne przekonanie o wartości i godności każdego człowieka jako osoby.
 - b) Usprawnienie wychowanka do przyjęcia kierownictwa nad procesem własnego rozwoju jako najwyższego celu wychowania,
 - c) Odkrywanie przez wychowanka, kim jest jako osoba; co oznacza, że wychowanek jest osobą, która poprzez wychowanie i samowychowanie dąży do pełni człowieczeństwa,
 - d) Integralny rozwój osoby ludzkiej poprzez wychowanie moralne, intelektualne, uczuciowe, fizyczne i duchowe; osoba jest zawsze celem, nigdy środkiem,
 - e) Problem dobra wspólnego jako sumy dóbr indywidualnych ludzi, nie naruszających jednak dobra człowieka jako osoby.
2. Wychowanie jest współobecnością z innymi osobami. Polega na budowaniu i podtrzymywaniu relacji między wychowawcą i wychowankiem, opartych na fundamencie dobra, które jest w każdym człowieku. Wychowanie dokonuje się poprzez przebywanie w obecności osób kochających, dostępnych, wzajemnie oczekujących miłości i ufności. Wychowanie jest także opartym na miłości wymaganiem, by człowiek żył w prawdzie, wolności i dążył ku dobru. Jest procesem rozwoju, przygotowania wychowanka na spotkanie z inną osobą, ze

światem społecznym i problemami tego świata. Ma charakter podmiotowy i dialogowy.

3. Podmiotowość dziecka, młodego człowieka, przejawia się w:
 - a) Dostrzeganiu jego obecności i jego potrzeb, obecności w świecie społecznym,
 - b) W uznawaniu jego prawa do istnienia, do życia, do bycia bezpiecznym, wolnym do wyboru dobra, prawa do rozwoju, podejmowania mądrych decyzji, poszukiwania dróg rozwiązywania problemów.
4. Wychowawca wymaga czynnego uczestnictwa wychowanka w procesie wychowania i jego współodpowiedzialności za własny rozwój osobowy. Efektem wychowania są zmiany rozwojowe w wychowanku, który za każdym dniem staje się coraz bardziej człowiekiem, nabywającym coraz więcej świadomości i dobrowolności w podejmowaniu działań.

Program Wychowawczy powstał w oparciu o:

1. Analizę potrzeb i oczekiwań uczniów i ich rodziców
2. Wnioski wypływające z analizy pracy nauczycieli
3. Zadania zawarte w podstawie programowej

II ZAŁOŻENIA PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO ZESPOŁU SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH MISTRZOSTWA SPORTOWEGO NR 3 „PIETRASZE” W BIAŁYMSTOKU

Wśród różnych definicji profilaktyki szczególnie użyteczna w odniesieniu do potrzeb szkoły jest koncepcja Zbigniewa B. Gasia przyjmująca, że profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równolegle trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Powszechnie uważa się, że skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem hamowania rozwoju lub ograniczania skali zjawisk uznanych za dolegliwe społecznie.

Profilaktyka nabiera nowego znaczenia w obecnej dobie życia. Wraz z rozwojem i postępem cywilizacyjnym pojawiają się nowe problemy związane z eurosieroctwem, cyberprzemocą, samookaleczaniem się, degradacją wartości duchowych i rodzinnych. Biorąc pod uwagę aktualną problematykę zagrożeń młodych ludzi program profilaktyki szkoły zawiera treści skierowane na potrzeby środowiska. Nakierowany jest na całą społeczność szkolną niemniej głównym podmiotem oddziaływać profilaktycznych są uczniowie

W związku z tym w programie dużo jest treści związanych z procesem rozwoju dziecka jak np. dojrzewaniem, poszukiwaniem tożsamości, wchodzeniem w role społeczne oraz nawiązywaniem relacji interpersonalnych i rozwiązywaniem problemów powstałych na tym tle.

Bardzo ważnym podmiotem oddziaływać profilaktycznych zawartym w treści programu są rodzice, dla których szkoła powinna jawić się jako miejsce przyjazne i bezpieczne a zarazem współwychowujące i pomocne w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. W związku z powyższym tworzenie programu profilaktyki nie może odbyć się bez udziału rodziców, którzy są ciałem doradczym i opiniującym założenia i cele programowe. Ich opinia poparta wiedzą i doświadczeniem została uwzględniona w projektowaniu konkretnych działań w programie profilaktyki szkoły.

Współautorami tego programu są również wychowawcy i nauczyciele, którzy kompetentną i merytoryczną wiedzą oraz doświadczeniem zdobytym wieloletnią pracą w środowisku szkolnym dają gwarancje sukcesu wychowawczego w zakresie działań profilaktycznych.

III CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

Celem wychowawczym szkoły jest tworzenie prawidłowych relacji interpersonalnych między wszystkimi uczestnikami procesu edukacji, które w końcowym efekcie będą skutkowały podniesieniem jakości pracy szkoły, a także towarzyszenie wychowankowi w rozwoju jego osobowości oraz rozbudzanie w nim chęci stałego osobowego rozwoju i osiągnięcia dojrzałości we wszystkich jego aspektach:

- a) fizycznym – wiedza i umiejętności umożliwiające prowadzenie zdrowego stylu życia,
- b) psychicznym – osiągnięcie odpowiedzialności za siebie i swój stosunek do otaczającej rzeczywistości,

- c) społecznym – nabywanie umiejętności prawidłowego podejmowania i pełnienia ról społecznych na każdym etapie rozwoju człowieka,
- d) duchowym – obejmującym sferę ducha człowieka, z uwrażliwieniem na : dobro, prawdę i piękno.

Cele szczegółowe:

- do zrealizowania w edukacji przedszkolnej:

- a) kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych
- b) wspieranie dzieci w rozwijaniu czynności intelektualnych, które stosują w poznawaniu i rozumieniu siebie i swojego otoczenia
- c) wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci
- d) wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne i kolegów
- e) wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne

- do zrealizowania w edukacji wczesnoszkolnej - I etap edukacyjny:

- a) dalsze kształtowanie umiejętności społecznych dzieci
- b) kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie
- c) wdrażanie do odpowiedzialności za powierzone obowiązki
- d) kształtowanie umiejętności przestrzegania norm społecznych
- e) kształtowanie wrażliwości na piękno swojego regionu i kraju
- f) wdrażanie do poszanowania symboli narodowych
- g) uczenie tolerancji wobec ludzi innych ras i mniejszości narodowych
- h) kształtowanie zachowań prozdrowotnych i proekologicznych

- do zrealizowania na lekcjach języka polskiego II i III etap kształcenia:

- a) rozbudzanie ciekawości świata i ludzi, otwartości na różnorodność kultur i tradycji oraz ludzkich postaw i poglądów,
- b) rozwijanie samodzielności myślenia, umiejętności zadawania pytań i formułowania problemów, prezentowania własnych poglądów i racjonalnej obrony swoich przekonań,
- c) przygotowanie do uczestnictwa w życiu społecznym, rozumienia i respektowania zasad współżycia społecznego,
- d) wskazywanie na wartości uniwersalne w literaturze i sztuce oraz kształtowanie w oparciu o nie postaw etycznych i moralnej wrażliwości,
- e) umacnianie przywiązania do tradycji ojczystej i europejskiej,
- f) motywowanie do dalszego kształcenia, przygotowanie do ustawicznej pracy nad samym sobą, uświadamianie potrzeby samokształcenia i rozwijania własnego warsztatu intelektualnego,
- g) zachęcanie do czytelnictwa, samokształcenia i kreatywności

- do zrealizowania na lekcjach historii :

- a) wzbudzanie i pogłębianie zainteresowań uczniów przeszłością oraz kształtowanie krytycznego stosunku do niej i poszanowania prawdy historycznej,
- b) wyrabianie szacunku dla uniwersalnych wartości humanistycznych, rozbudzanie otwartości na potrzeby i poglądy innych ludzi oraz tolerancji dla różnych kultur i tradycji,
- c) utrwalanie podstawowych wartości patriotycznych i narodowych, kształtowanie tożsamości narodowej i europejskiej, rozbudzanie dumy z osiągnięć narodu i dorobku cywilizacyjnego ludzkości,
- d) rozwijanie umiejętności komunikacji społecznej, uzasadniania własnych poglądów i postaw, przeciwstawiania się mitom, stereotypom i uprzedzeniom w życiu publicznym

- do zrealizowania na lekcjach wiedzy o społeczeństwie :

- a) przygotowanie do odpowiedzialnego i skutecznego uczestnictwa w życiu publicznym, działania zgodnie z prawem i zasadami demokracji dla dobra własnego i wspólnego
- b) uświadamianie własnych praw i obowiązków wobec innych oraz przygotowanie do skutecznego ich realizowania
- c) przysposabianie do aktywnego uczestnictwa w zmieniających się warunkach na rynku pracy oraz zasadach funkcjonowania gospodarki rynkowej
- d) rozbudzanie przedsiębiorczości, wyobraźni i pomysłowości w poszukiwaniu swojego miejsca w życiu społeczno-gospodarczym w kraju i państwach Unii Europejskiej

- do zrealizowania na lekcjach muzyki i plastyki :

- a) rozwijanie wyobraźni oraz umiejętności muzycznych (nauka piosenek,
- b) rozśpiewanie i umuzykalnianie)
- c) poznawanie literatury muzycznej i wiedzy o muzyce
- d) zapoznanie z polskim i światowym dziedzictwem muzycznym (audycje muzyczne w Filharmonii Podlaskiej)
- e) rozbudzanie wrażliwości na odbiór sztuki i uznanie jej za czynnik wzbogacający życie duchowe człowieka i podnoszący ogólną kulturę
- f) zwracanie uwagi na obyczaje, sposoby zachowania podczas koncertów, przedstawień, dbałość o wygląd własny
- g) rozwijanie poczucia dumy z artystycznego dorobku sztuki polskiej i zachęcanie do rozwijania uzdolnień artystycznych

- do zrealizowania na lekcjach języków obcych :

- a) motywowanie od najmłodszych klas do nauki języków obcych w celu poszerzenia zasięgu porozumiewania się i poruszania we współczesnym świecie
- b) kształtowanie otwartości na różnorodność zjawisk życia i kultury innych narodów
- c) pogłębianie więzi ze wspólnotą europejską i ogólnoludzką
- d) pogłębianie zrozumienia dla idei pokojowego współżycia narodów

– do zrealizowania na lekcjach matematyki :

- a) wyrabianie aktywnego stosunku do rozwiązywania problemów, rozwijanie samodzielnego, twórczego i racjonalnego myślenia
- b) umożliwianie czerpania radości z podejmowania wysiłku umysłowego w zakresie badań matematycznych
- c) kształtowanie umiejętności właściwego organizowania procesu uczenia się także z wykorzystaniem urządzeń technicznych (komputerów, kalkulatorów) oraz podejmowania konstruktywnej współpracy w grupie

- do zrealizowania na lekcjach fizyki :

- a) rozbudzanie zainteresowań i zamiłowań badawczych z zakresu świata przyrody
- b) rozbudzanie aktywności uczniów opartej na poznawczym i emocjonalnym stosunku do zjawisk świata przyrodniczego
- c) ukazywanie pozytywnego i negatywnego znaczenia odkryć fizycznych dla rozwoju cywilizacyjnego

- do zrealizowania na lekcjach chemii :

- a) kształtowanie aktywnej postawy wobec zagrożeń środowiska naturalnego,
- b) kształtowanie prawidłowej postawy wobec niebezpiecznych związków chemicznych
- c) wdrażanie do dbałości o właściwą organizację i bezpieczeństwo w czasie przeprowadzania doświadczeń i eksperymentów

- do zrealizowania na lekcjach przyrody i biologii :

- a) rozwijanie wrażliwości na piękno otoczenia, kształtowanie emocjonalnego związku z przyrodą
- b) wdrażanie do dbałości o środowiska naturalne człowieka
- c) promowanie zdrowego stylu życia, życia bez nałogów, rozumienie skutków nikotynizmu, alkoholizmu, narkomanii
- d) akcentowanie znaczenia odpowiedzialnego organizowania czasu pracy i wypoczynku, aktywności fizycznej, higieny ciała i otoczenia, racjonalnego odżywiania się

- do zrealizowania na lekcjach geografii :

- a) budzenie zainteresowania regionem, krajem, Europą i światem, pogłębianie postawy patriotyzmu i poszanowania kultury innych narodów
- b) kształtowanie zachowań nastawionych na ochronę środowiska geograficznego
- c) rozbudzanie dumy narodowej i uświadamianie wartości dziedzictwa kulturowego i cywilizacyjnego regionu i kraju

- do zrealizowania na lekcjach techniki :

- a) uświadamianie roli współczesnej techniki, jej pozytywnego i negatywnego wpływu na życie człowieka
- b) rozbudzanie ciekawości problemami techniki, zainteresowań i zamiłowań do działań technicznych zgodnych z indywidualnymi uzdolnieniami
- c) rozwijanie szacunku i poczucia dumy z osiągnięć polskich twórców oraz ich wkładu w rozwój techniki

- do zrealizowania na lekcjach informatyki :

- a) przygotowanie do bezpiecznego użytkowania komputera, higienicznego z nim obcowania oraz prawidłowego zorganizowania stanowiska pracy
- b) uświadamianie roli informatyki we współczesnym świecie dla rozwoju cywilizacyjnego ludzkości, zrozumienie korzyści z pozyskiwania i wymiany informacji
- c) uczenie bezpiecznego poruszania się w Internecie.

- do zrealizowania na lekcjach wychowania fizycznego :

- a) utrwalanie zachowań prozdrowotnych, rozwijanie aktywności ruchowej, wzbogacanie form związanych z własnym stylem spędzania wolnego czasu
- b) wdrażanie do współdziałania w zespole, akceptacji innych, stosowanie we współzawodnictwie zasad „FAIR PLAY”
- c) kształtowanie właściwych zachowań wobec rówieśników oraz kultury słowa związanych z rozwojem fizycznym i psychicznym w okresie dojrzewania
- d) wskazywanie pozytywnych aspektów kultury fizycznej i sportu, pogłębianie szacunku dla osiągnięć sportowych Polaków
- e) ukazywanie zagrożeń wynikających z patologii współczesnego sportu (doping, korupcja, zachowanie na stadionach)
- f) kształtowanie niezbędnych nawyków związanych z higieną osobistą.

PROFILAKTYKA

Możemy wyróżnić dwa składowe elementy działań profilaktycznych:

1. Eliminacja lub redukcja czynników ryzyka.
2. Wzmacnianie czynników chroniących.

Młody człowiek, który podejmuje zachowania ryzykowne, robi to najczęściej dlatego, że nie może lub nie potrafi funkcjonować inaczej. Takie zachowania są wtedy jego „własnym sposobem przystosowania się”. Wyeliminowanie jednego zachowania u takiej osoby powoduje pojawienie się innych zachowań ryzykownych. To, jakie zachowanie ryzykowne podejmują osoby z różnych grup ryzyka, jest często kwestią przypadku, pojawienia się odpowiedniej okazji (J. Szymańska, J. Zamecka, 2002).

Terminem zachowania ryzykowne określa się różne działania człowieka, niosące wysokie ryzyko negatywnych konsekwencji zarówno dla jego zdrowia fizycznego i psychicznego, jak i dla jego otoczenia społecznego (K. Ostaszewski, 2003).

Do najpoważniejszych zachowań ryzykownych zalicza się:

- palenie tytoniu,
- używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- przemoc wobec innych i autoagresja,
- porzucanie nauki szkolnej,
- ucieczki z domu,
- zbyt wczesna inicjacja seksualna.

Liczne badania wykazują, że zachowania ryzykowne najczęściej ze sobą współwystępują, a jedno zachowanie może pociągnąć za sobą inne. Różne zachowania ryzykowne pełnią jednocześnie podobne funkcje w życiu jednostki, co zachowania konwencjonalne. Służą zaspokojeniu tych samych potrzeb (np. miłości, akceptacji) lub pozwalają realizować takie same cele rozwojowe (np. uzyskanie niezależności od rodziców). Korzyści płynące z realizacji tych zachowań mają dla młodzieży także o wiele większe znaczenie, niż odległe ich zdaniem, negatywne konsekwencje.

Zadaniem profilaktyki uzależnień w szkole jest inicjowanie, uruchamianie działań, które wprowadzą pożądane zmiany w funkcjonowaniu młodego człowieka – ucznia naszej szkoły. Aby móc planować działania profilaktyczne w szkole potrzebna jest ich regulacja prawna. Pozwala ona nakreślać granice i obszary działań, wyjaśnia często zakres kompetencji nauczyciela.

STRATEGIE ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Strategie informacyjne – ich celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru. U podstaw tej strategii leży przekonanie, że ludzie zwłaszcza młodzi, zachowują się ryzykownie, ponieważ zbyt mało wiedzą o mechanizmach i następstwach takich zachowań. W związku z tym dostarczenie informacji o skutkach palenia tytoniu, picia alkoholu, odurzania się narkotykami ma spowodować zmianę postaw, a w rezultacie – nie podejmowanie zachowań ryzykownych.

Strategie edukacyjne – mają pomóc w rozwijaniu umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom ze strony otoczenia, itp.). U podstaw tych strategii leży przekonanie, że ludzie nawet dysponujący odpowiednią wiedzą, podejmują zachowania ryzykowne z powodu braku wielu umiejętności niezbędnych w życiu społecznym. Te deficyty uniemożliwiają im budowanie głębszych, satysfakcjonujących związków z ludźmi, odnoszenie sukcesów, np. zawodowych. Szukają więc chemicznych, zastępczych sposobów radzenia sobie z trudnościami.

Strategie działań alternatywnych – ich celem jest pomoc w zaspokojeniu ważnych potrzeb (np. sukcesu, przynależności do grupy) oraz osiągnięcie satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową itp.). U podstaw tych strategii leży założenie, że wielu ludzi nie ma możliwości zrealizowania swej potrzeby aktywności, podniesienia samooceny poprzez osiągnięcie sukcesów, czy też rozwoju zainteresowań. Dotyczy to zwłaszcza dzieci i młodzieży zaniedbanej wychowawczo.

Strategie interwencyjne – celem tych działań jest pomoc osobom mającym trudności w identyfikowaniu i rozwiązywaniu ich problemów oraz wspieranie w sytuacjach kryzysowych. Interwencja obejmuje towarzyszenie ludziom w krytycznych momentach ich życia. Podstawowe techniki interwencji to poradnictwo, telefon zaufania, sesje interwencyjne, doradztwo.

Strategie informacyjne, edukacyjne i alternatywne stosuje się na wszystkich trzech poziomach profilaktyki. Strategie interwencyjne, jako działania głębsze i bardziej zindywidualizowane, w zasadzie zastrzeżone są dla poziomu drugiego i trzeciego.

Strategie zmian środowiskowych – nakierowane są na identyfikację i zmienianie tych czynników środowiska społecznego i fizycznego, które sprzyjają zachowaniom problemowym.

Mogą one obejmować: modyfikacje środowiska, miejsca przebywania osoby dysfunkcyjnej, zmianę postaw społecznych wobec osób dysfunkcyjnych.

Celem Profilaktyki - jest kształtowanie postaw życia bez potrzeby podejmowania zachowań ryzykownych, poprzez:

- wypracowanie postaw i umiejętności niezbędnych do prawidłowych relacji interpersonalnych,
- promocję zdrowia, prawidłowego odżywiania i pożądaných nawyków,
- wzmacnianie więzi rodzinnych,
- uzyskanie adekwatnej wiedzy na temat problematyki uzależnień,
- przeciwdziałanie zjawiskom agresji psychicznej i fizycznej,
- wzmacnianie poczucia wartości i kształtowanie adekwatnej samooceny uczniów,
- przeciwdziałanie cyberprzemocy
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w szkole.

IV KIERUNKI PRACY WYCHOWAWCZEJ

Katalog wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania:

- PRAWDA
- PIĘKNO
- PATRIOTYZM I POCZUCIE WSPÓLNOTY LOKALNEJ
- CZYSTOŚĆ JĘZYKA POLSKIEGO, KULTURA SŁOWA
- SAMODZIELNOŚĆ I PRACA NAD SOBĄ
- RZETELNA PRACA
- WRAŻLIWOŚĆ NA KRZYWDĘ INNYCH

Wartości szczególnie istotne dla indywidualnego rozwoju ucznia:

- a) Kształtowanie i wzmacnianie pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości – uznanie godności i niepowtarzalności osoby ludzkiej,
- b) Poznanie swoich mocnych stron, dostrzeganie i docenianie własnych sukcesów i kształtowanie pozytywnego myślenia o samym sobie.
- c) Inicjatywa i radzenie sobie z przeszkodami – myślenie koncepcyjne i analityczne.
- d) Odkrywanie i rozwijanie talentów oraz uzdolnień wychowanków.
- e) Rozwijanie samodzielności, niezależności i odpowiedzialności.
- f) Kształtowanie zdolności do samooceny i samokontroli.
- g) Rozwijanie wyobraźni, budzenie wrażliwości estetycznej.

- h) Gotowość do ciągłego dokształcania się, podnoszenia swoich kwalifikacji.
- i) Rozwijanie troski o własne zdrowie, sprawność fizyczną i dobrą kondycję psychiczną.
- j) Poznanie własnego środowiska i odczuwanie radości w obcowaniu z przyrodą.
- k) Efektywne zarządzanie własnym czasem.

Wartości szczególnie istotne dla prawidłowego funkcjonowania w grupie (społeczności szkolnej):

- a) Rozwijanie wzajemnego szacunku.
- b) Rozwijanie umiejętności, kompetencji i postaw społecznych: tolerancja, szacunek i wrażliwość na drugiego człowieka (jego pochodzenie, tradycja kulturowa i religijność).
- c) Umiejętność pracy w zespole.
- d) Kształtowanie osobowości otwartej na potrzeby oraz uczucia drugiego człowieka z uznaniem zasady kierowania się ku dobru.
- e) Rozumienie i akceptacja uczuć innych ludzi.
- f) Przewidywanie konsekwencji własnego postępowania, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji.
- g) Przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania.
- h) Rozwijanie poczucia wspólnoty grupowej i podejmowanie wspólnych decyzji.
- i) Dbanie o przyjazną atmosferę w klasie, kultywowanie tradycji, zwyczajów i świąt klasowych, organizowanie imprez okolicznościowych integrujących uczniów i nauczycieli.

Ponadto wychowawca powinien:

- a) wszechstronnie wspierać rozwój osobowy ucznia (intelektualny, fizyczny, psychiczny, społeczny, moralny, estetyczny i duchowy),
- b) rozwijać dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie,
- c) uświadamiać praktyczną użyteczność edukacji w każdej sytuacji i na każdym etapie życia,
- d) wyrabiać samodzielność, otwartość na problemy kraju i świata, ponosić odpowiedzialność za siebie i za grupę – klasę, której jest częścią,
- e) uczyć szacunku dla siebie i wobec innych, przygotować do życia w rodzinie, społeczności lokalnej, kształtować postawy patriotyczne,
- f) przygotować do rozróżniania dobra i zła,
- g) kształtować umiejętność słuchania innych i szanowania ich poglądów, bycia tolerancyjnym,
- h) kształtować umiejętności zgodnego współdziałania ze sobą, w szkole i środowisku, szanowania elementarnych praw człowieka,

- i) propagować zdrowy styl życia,
- j) udzielać pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- k) ściśle współpracować z rodzicami, wychowawcami klas, pedagogami, psychologiem i innymi nauczycielami w sprawach wychowawczych dotyczących uczniów.

V STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

1. Rada pedagogiczna:

- a) uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- b) dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania (*patrz: Raport Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej „Jak wspierać uczniów po roku epidemii? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i zdrowia psychicznego”*),
- c) dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- d) opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i uzależnieniami od technologii cyfrowych,
- e) uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- f) uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. Nauczyciele:

- a) współpracują z wychowawcami klas, innymi nauczycielami, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem, innymi

specjalistami w zakresie realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,

- b) reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- c) reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów, w tym uzależnień od technologii cyfrowych,
- d) przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii COVID-19,
- e) udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią COVID-19,
- f) wspierają uczniów – cudzoziemców w pokonywaniu trudności związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą oraz różnicami kulturowymi, w tym uczniów z Ukrainy w szczególności z powodu sytuacji kryzysowej, w jakiej się znaleźli,
- g) zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- h) kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- i) rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- j) wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,

Wychowawcy klas:

- a) diagnozują sytuację wychowawczą w klasie, zapewniają atmosferę współpracy, zaufania, otwartości, wzajemnego wspomagania,
- b) rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające np. z długotrwałej izolacji

społecznej w okresie epidemii COVID-19, z sytuacji kryzysowej uczniów ukraińskich,

- c) rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, a także nadużywaniem technologii cyfrowych,
- d) na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- e) przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- f) zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- g) są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- h) oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami - uwzględniają trudności w funkcjonowaniu uczniów w szkole wynikające z długotrwałego trwania w stanie epidemii COVID-19,
- i) współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem specjalnym, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- j) wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- k) rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- l) dbają o dobre relacje uczniów w klasie, utrzymywanie kontaktów rówieśniczych, rozwijanie wzajemnej pomocy i współpracy grupowej,
- m) podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych,

n) podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

3. Pedagog specjalny, m.in.:

a) współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami, rodzicami i uczniami w:

- rekomendowaniu dyrektorowi działań w zakresie zapewnienia aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz tworzeniu warunków dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami,

- prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,

- rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,

b) udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniami,

c) współpracuje, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami (m.in. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówkami, organizacjami pozarządowymi, pomocą nauczyciela, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny),

d) przedstawia radzie pedagogicznej propozycje w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie wymienionych wyżej zadań.

4. Pedagog szkolny/psycholog:

a) diagnozuje środowisko wychowawcze, w tym stan kondycji psychicznej uczniów,

b) uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,

c) zapewnia uczniom pomoc psychologiczną w odpowiednich formach,

d) współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki, wsparcia psychologicznego,

- e) zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- f) współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- g) współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,
- h) wspiera nauczycieli, wychowawców, inne osoby pracujące z uczniami w identyfikacji problemów uczniów, w tym wczesnych objawów depresji, a także w udzielaniu im wsparcia,
- i) rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- j) aktywnie włącza się do bezpośredniej pracy profilaktycznej i bezpośredniego wsparcia uczniów i rodziców, służy doradztwem dla nauczycieli, wspiera ich w identyfikowaniu problemów uczniów i prowadzeniu z uczniami zajęć wspierających, integracyjnych, profilaktycznych
- k) promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

5. Rodzice:

- a) współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny,
- b) uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- c) uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- d) uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- e) zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,

- f) współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- g) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- h) Rada Rodziców – uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

6. Samorząd uczniowski:

- a) jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- b) uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- c) uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- d) współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- e) prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- f) reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- g) propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- h) dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- i) może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Do wyżej wymienionych powinności, na każdy rok szkolny wychowawcy opracowują plany pracy wychowawczej, które stanowią załącznik do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły.

VI KIERUNKI PRACY PROFILAKTYCZNEJ

Cel	Obszary	Zadania	Formy realizacji	Wykonawca	Monitoring i ewaluacja
I. Propagowanie zdrowego stylu życia	Uczniowie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dbanie o zdrowie własne i innych. 2. Higiena ciała, odzieży, miejsca nauki i wypoczynku. 3. Kulturalne i estetyczne spożywanie posiłków. 4. Upowszechnianie aktywnego spędzania czasu wolnego. 5. Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa na drodze i podczas gier i zabaw. 6. Przestrzeganie obowiązujących reguł w kontaktach międzyludzkich. 7. Organizowanie zajęć i zawodów sportowych. 8. Zapoznanie ze znaczeniem leków oraz zasadami ich zażywania. 9. Przeciwdziałanie wczesnej inicjacji seksualnej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tematyka lekcji i godzin wychowawczych. 2. Filmy edukacyjne. 3. Spotkania z pracownikiem służby zdrowia. 4. Konkursy plastyczne na plakat np. „Czyste ręce”. 5. Organizowanie zawodów i zajęć sportowych. 6. Systematyczne wietrzenie klas. 7. Zajęcia terenowe. 8. Wykonywanie gazetek szkolnych dotyczących zasad higienicznego trybu życia. 9. Gazetki szkolne o charakterze profilaktycznym. 10. Prelekcje pielęgniarki. 11. Spotkania z policją. 12. Organizowanie wycieczek turystyczno-krajoznawczych. 13. Spotkania z ciekawymi ludźmi, z ludźmi z pasją. 	Nauczyciele, pedagodzy, wychowawcy, pielęgniarka, dyżurni, nauczyciele wychowania fizycznego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyniki konkursów. 2. Wystawy prac uczniów. 3. Udział w zawodach sportowych. 4. Ocena poprawy stanu uzębienia. 5. Ocena wypadkowości w szkole. 6. Sprawozdanie na posiedzeniu rady pedagogicznej.
	Rodzice	<p>Uświadomienie rodziców o potrzebie działań prozdrowotnych.</p> <p>Przekazanie rodzicom informacji o zakresie tematyki WDŻWR, celem zwiększenia frekwencji.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia otwarte dla rodziców. 2. Prelekcje, filmy, pogadanki. 3. Rozmowy indywidualne z pedagogami szkolnymi, psychologiem, lekarzem. 4. Wywiadówki profilaktyczne. 	Wychowawcy, pedagodzy, psycholog szkolny	Zapis w dzienniku lekcyjnym i w dziennikach pedagogów szkolnych oraz psychologa
	Nauczyciele	Dbanie o własne zdrowie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia pozalekcyjne (ruchowe) na terenie szkoły. 2. Zakup pomocy dydaktycznych. 	Chętni nauczyciele, dyrekcja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informacja nauczycieli. 2. Zgromadzone pomoce dydaktyczne.

II. Nabycie umiejętności potrzebnych do prawidłowych relacji z innymi ludźmi	Uczniowie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z różnymi sposobami porozumiewania się i komunikowania. 2. Upowszechnianie zasad poprawnego komunikowania się (kultura osobista, kultura słowa). 3. Przygotowanie do pełnienia różnych ról społecznych. 4. Kształtowanie umiejętności przekazu i odbioru informacji zwrotnych. 5. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych i cudzych uczuć oraz ich wyrażania. Budowanie umiejętności współodczuwania (empatii) i refleksyjności. 6. Wdrażanie do aktywności na rzecz innych i środowiska lokalnego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tematyka godzin wychowawczych. 2. Umiejętne rozwiązywanie sytuacji trudnych i problemowych. 3. Kreowanie pozytywnych wzorców poprawnych form grzecznościowych i językowych na poszczególnych lekcjach. 4. Praca w grupach klasowych i wewnątrzszkolnych. 5. Praca Samorządu Uczniowskiego. 6. Pomoc koleżeńska w klasach 7. Lekcje otwarte. 8. Udział w akcjach charytatywnych, wolontariat. 	Wychowawcy, nauczyciele, pedagogzy, psycholog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapis w dzienniku lekcyjnym. 2. Dokumentacja szkoły. 3. Obserwacja zachowań uczniów, oceny ze sprawowania. 4. Informacja wychowawców klas, pedagogów, psychologa, samorządu na posiedzeniu rady pedagogicznej.
	Rodzice	<p>Zintegrowanie rodziców w zespołach klasowych.</p> <p>Zapoznanie ze sposobami prawidłowego rozwiązywania konfliktów między rodzicami a uczniami</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia otwarte. 2. Uatrakcyjnienie formy spotkań z rodzicami. 3. Pozyskiwanie rodziców na rzecz pracy klasy i szkoły. 4. Przeprowadzanie prelekcji lub warsztatów dla rodziców w celu zapoznania ze skutecznymi sposobami porozumiewania się z dziećmi. 	Wychowawcy, nauczyciele, pedagogzy, psycholog	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapis w dzienniku lekcyjnym (pedagogów, psychologa). 2. Scenariusz spotkania. 3. Sprawozdanie z realizacji na posiedzeniu rady pedagogicznej.
	Nauczyciele	<p>Integrowanie zespołu nauczycielskiego</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warsztaty szkoleniowe w zakresie komunikacji interpersonalnej. 2. Otwarte wyjaśnianie różnych nieporozumień. 3. Organizowanie wyjazdów, imprez towarzyskich. 	Dyrekcja, nauczyciele	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dokumentacja szkoły. 2. Satysfakcja z pracy.

III. Uzyskanie adekwatnej wiedzy na temat problematyki uzależnień	Uczniowie	1. Uświadomienie niebezpieczeństwa reklamowania napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. 2. Uświadomienie szkodliwości środków psychoaktywnych dla zdrowia ludzkiego oraz możliwości uzależnienia. 3. Analiza zasad społecznych obowiązujących względem używania substancji psychoaktywnych. Kreacja postaw identyfikacyjnych z aprobowanym społecznie modelem.	1. Rozmowy indywidualne z uczniami. 2. Tematyka lekcji biologii, religii, wychowania do życia w rodzinie, godzin wychowawczych. 3. Spotkanie z lekarzem lub pielęgniarką na rzecz profilaktyki. 4. Konkurs na wykonanie antyreklamy. 5. Zajęcia z pedagogami szkolnymi i psychologiem. 6. Uczestnictwo w ogólnopolskich akcjach typu „Dzień bez papierosa”, „Dzień solidarności z chorymi na AIDS”, „Zachowaj trzeźwy umysł” i innych. 7. Współpraca z Urzędem, Miejskim, komisją przeciwalkoholową, policją, PPP w celu przeciwdziałania zjawiskom uzależnienia. 8. Opracowanie harmonogramu imprez szkolnych pod hasłem „Nie palę, nie piję, nie ćpam, jestem OK!”.	Wychowawcy, ksiądz, poloniści, pedagogzy, psycholog, nauczyciele	1. Sprawozdanie na posiedzeniu rady pedagogicznej. 2. Wystawa prac. 3. Dokumentacja szkolna. 4. Scenariusze zajęć. 5. Dokumentacja pedagogów i psychologa.
	Rodzice	Uświadomienie szkodliwości używek dla zdrowia i życia ludzkiego	1. Spotkanie z terapeutą, psychologiem lub lekarzem. 2. Podanie adresów, gdzie można uzyskać fachową pomoc. 3. Spotkania klasowe. 4. Zgromadzenie u pedagogów szkolnych, psychologa materiałów dotyczących profilaktyki uzależnień, AIDS/HIV.	Wychowawcy, dyrektorzy, pedagogzy, psycholog	1. Zapis w dzienniku lekcyjnym. 2. Dokumentacja pedagogów i psychologa.
	Nauczyciele	1. Uświadomienie szkodliwości używek dla zdrowia i życia ludzkiego. 2. Poodejmowanie działań w kierunku zlikwidowania palenia papierosów na terenie szkoły.	1. Zakup pomocy dydaktycznych. 2. Gromadzenie literatury, scenariuszy zajęć z uczniami itp.	Dyrekcja, pedagogzy, psycholog, bibliotekarze	1. Posiadane pomoce dydaktyczne. 2. Zgromadzone scenariusze w bibliotece szkolnej.

IV. Przeciwdziałanie kradzieżom i niszczeniu mienia szkolnego	Uczniowie	Wyrobiecie nawyku poszanowania mienia (pomoc szkolne, sprzęty, ściany) i cudzej własności	1. Godziny wychowawcze poruszające ten temat. 2. Zapoznanie uczniów z konsekwencjami wynikającymi z popełniania kradzieży i niszczenia mienia szkolnego, a również z faktu przemilczenia tych zjawisk. 3. Przestrzeganie uczniów przed przynoszeniem do szkoły cennych rzeczy i pozostawianiem ich bez opieki. 4. Konkurs na najładniejszą klasę. 5. Rozmowy indywidualne z uczniami dopuszczającymi się kradzieży i niszczenia mienia szkolnego.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagogzy, psycholog, policjant	1. Wystrój szkoły. 2. Informacja wychowawców klas na posiedzeniach rady pedagogicznej.
	Rodzice	Zapoznanie rodziców z konsekwencjami niszczenia mienia szkolnego	1. Zwrócenie uwagi rodzicom na spotkaniu klasowym, aby młodzież nie przynosiła do domu cudzych rzeczy. 2. Pociąganie do odpowiedzialności finansowej za zniszczone przez dziecko mienie.	Wychowawcy	Zapis w dzienniku lekcyjnym
	Nauczyciele	Wyrabianie nawyku współodpowiedzialności za mienie szkoły	1. Dzielenie się spostrzeżeniami na posiedzeniach rady pedagogicznej i w rozmowach indywidualnych. 2. Wypracowanie wspólnych form działania w przypadku kradzieży i niszczenia mienia.	Nauczyciele, pedagogzy szkolni oraz psycholog	Informacje na posiedzeniach rady pedagogicznej

V. Przeciwdziałanie zjawiskom agresji psychicznej i fizycznej	Uczniowie	<p>1. Wpajanie uczniom praktykowania w stosunkach międzyludzkich zasady: „Nie czyni drugiemu, co tobie nie miłe”.</p> <p>2. Uczenie pozytywnych sposobów rozładowania napięcia lub nauka asertywnego rozwiązywania problemów.</p> <p>3. Zapoznanie ze sposobami konstruktywnego rozładowania agresji psychicznej i fizycznej oraz właściwego reagowania w sytuacjach konfliktowych.</p> <p>4. Rozwijanie umiejętności wyrażania stanów emocjonalnych innych ludzi.</p> <p>5. Zapoznanawanie ze sposobami reagowania na cyberprzemoc.</p>	<p>1. Wykorzystywanie tekstów literackich na języku polskim.</p> <p>2. Wyświetlanie filmów o danej tematyce w miarę możliwości.</p> <p>3. Wykonywanie gazetek.</p> <p>4. Organizowanie apeli, konkursów.</p> <p>5. Podejmowanie tematyki na godzinach wychowawczych.</p> <p>6. Organizowanie różnego typu imprez (dyskoteki, inscenizacje, wycieczki, spacer, ogniska).</p> <p>7. Uczestnictwo w różnego typu zawodach.</p> <p>8. Organizowanie spotkań z lekarzem, psychologiem, policjantem.</p> <p>9. Rozmowy nauczycieli dyżurujących z uczniami zachowującymi się niewłaściwie.</p> <p>10. Dyżury uczniowskie.</p>	<p>Wychowawcy, dyrektorzy, pedagogzy, psycholog</p>	<p>1. Zmniejszenie zjawiska agresji wśród młodzieży.</p> <p>2. Wzrost tolerancji w stosunkach między uczniami.</p> <p>3. Zauważenie życzliwszych postaw prezentowanych przez uczniów wobec siebie.</p>
	Rodzice	<p>Uświadomienie wagi problemu, jakim jest agresja psychiczna i fizyczna</p>	<p>1. Pedagogizacja rodziców podczas zebrań rodzicielskich.</p> <p>2. Rozmowy indywidualne z rodzicami uczniów sprawujących problemy wychowawcze.</p> <p>3. Lekcje otwarte dla rodziców.</p>	<p>Wychowawcy, dyrektorzy, pedagogzy, psycholog</p>	<p>1. Opinie rodziców sprawdzone poprzez ankietę.</p> <p>2. Zapisy w dzienniku lekcyjnym.</p> <p>3. Dokumentacja pedagogów.</p>
	Nauczyciele	<p>Uświadomienie wagi problemu, jakim jest agresja psychiczna i fizyczna</p>	<p>1. Dzielenie się spostrzeżeniami odnośnie zaobserwowanego zjawiska agresji.</p> <p>2. Wymiana doświadczeń i wypracowanie sposobów zapobiegających zjawisku agresji, bądź je zmniejszających.</p> <p>3. Konsekwentne współdziałanie nauczycieli, pedagogów w przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom.</p> <p>4. Pełnienie dyżurów na przerwach.</p>	<p>Nauczyciele, dyrektorzy, pedagogzy szkolni, psycholog</p>	<p>Uzyskanie zauważalnych efektów w zakresie niwelowania zjawiska agresji</p>

VI. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w szkole	Uczniowie	<p>Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa uczniów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w szatniach - w czasie przerw międzylekcyjnych - w świetlicy szkolnej - na hali sportowej - na basenie szkolnym 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ogłoszenie konkursu opracowania w klasach regulaminu bezpiecznego przebywania w szkole. 2. Wyeksponowanie regulaminu na tablicy ogłoszeń. 3. Propagowanie i egzekwowanie stosowania form grzecznościowych we wszystkich sytuacjach szkolnych. 4. Interweniowanie w przypadku kłótni, konfliktów, bójek. 5. Kształtowanie nawyku właściwego korzystania z szatni. 6. Wdrażanie do spędzania przerw we właściwych miejscach szkoły. 7. Zorganizowanie tzw. „mówiącej tablicy” w celu rozpoznania potrzeb uczniów w zakresie sposobów spędzania przerw. 	<p>Nauczyciele, wychowawcy, dyrektorzy, pracownicy obsługi, Samorząd szkolny</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapis w dzienniku lekcyjnym. 2. Wypracowane regulaminy bezpieczeństwa. 3. Obserwacja zachowania uczniów. 4. Informacje zwrotne od nauczycieli. 5. Wygląd szatni.
	Rodzice	<p>Zintegrowanie oddziaływań wychowawczych szkoły i środowiska rodzinnego</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informowanie rodziców, gdzie mogą znaleźć fachową, specjalistyczną pomoc w trudnych sytuacjach. 2. Rozpoznawanie potrzeb rodziców i w miarę możliwości organizowanie spotkań ze specjalistami (psycholog, terapeuta, policjant itp.). 	<p>Wychowawcy, pedagogzy szkolni, psycholog</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Informacje na posiedzeniu rady pedagogicznej. 2. Propozycje rodziców. 3. Zapis w dzienniku lekcyjnym. 4. Dokumentacja pedagogów i psychologa.
	Nauczyciele	<p>Tworzenie warunków do wzrostu poczucia bezpieczeństwa uczniów i własnego</p> <p>Minimalizowanie negatywnych skutków sytuacji kryzysowej wywołanej działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, w jakiej znaleźli się uczniowie przybyli z tego państwa.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pełnienie dyżurów. 2. Konsekwentne rozwiązywanie sytuacji problemowych. 3. Reagowanie i wspieranie się w sytuacjach zaistnienia konfliktów. <p>1. Integracja zespołów klasowych</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Konsekwentne rozwiązywanie sytuacji problemowych 3. Reagowanie i wspieranie uczniów w sytuacjach, kiedy pojawia się lęk/strach 	<p>Nauczyciele,</p>	<p>Informacje na posiedzeniu rady pedagogicznej</p>

VII ADRESACI PROGRAMU

1. **Wychowankowie** są osobami:

- a) odpowiedzialnymi za swój rozwój i kierujący swoim rozwojem,
- b) coraz bardziej samodzielni w dążeniu ku dobru w wymiarze indywidualnym i społecznym,
- c) potrafiącymi umiejętnie godzić dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie z odpowiedzialnością za innych, wolność własną z wolnością innych na drodze posłuszeństwa, rozumianego jako przejaw ufności wychowanka do wychowawcy.
- d) szanującymi dobro wspólne jako podstawę życia społecznego i współtworzącymi dobro,
- e) poszukującymi i odkrywającymi sens życia oraz ważne cele życiowe, a także dążącymi w drodze sumiennej, uczciwej pracy do realizacji tych celów.

2. **Nauczyciele – wychowawcy** to osoby mądre, towarzyszące wychowankowi w jego rozwoju.

Wychowanie dokonuje się poprzez relacje między wychowawcą a wychowankiem, budowane na zaufaniu, cierpliwości, prawdzie i trosce o dobro osób. Każdy wychowawca jest świadomy, że dostarcza wzorców zachowań wobec siebie, wobec drugiego człowieka, wobec świata.

Zadaniem każdego nauczyciela – wychowawcy jest ciągły rozwój osobowy i zawodowy, w szczególności doskonalenie tych umiejętności, które sprzyjają budowaniu dobrych relacji (rozumienie i okazywanie zrozumienia, dobra komunikacja interpersonalna, empatia, szacunek, dostarczanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych, rozwijanie aktywności uczniów, rozwiązywanie problemów, motywowanie, prowadzenie negocjacji, umiejętność rozwijania kompetencji personalnych i społecznych).

3. **Rodzice**

Prawo i jednocześnie obowiązek wychowania dziecka spoczywa na rodzicach. Szkoła uznaje rodziców jako pierwszych wychowawców i wspiera funkcje wychowawczą rodziny. Zadaniem rodziców jest aktywny udział w życiu szkoły, rozwój swoich kompetencji wychowawczych, odpowiedzialność za rozwój i wychowanie dzieci, które korzystają ze wsparcia oferowanego w tym zakresie przez szkołę i środowisko lokalne.

Ponadto zasady współpracy wychowawczej z rodzicami opierają się na:

- a) znajomości i akceptacji przez rodziców programów, planów pracy i regulaminów szkoły,
- b) współdziałaniu z nauczycielami i wychowawcami w realizacji zadań wychowawczych szkoły, a przede wszystkim w zapobieganiu niepowodzeniom w nauce uczniów,

- c) opiniowaniu i wpływaniu na zmiany programów edukacyjnych,
- d) wspieraniu procesu wychowawczego rodziców poprzez organizowanie w szkole działań wychowawczo – profilaktycznych, opiekuńczych i prozdrowotnych,
- e) aktywnym uczestnictwie rodziców w życiu szkoły, w tym między innymi w zakresie organizacji świąt, uroczystości, imprez szkolnych i klasowych,
- f) zgłaszaniu wniosków i uwag mających na celu usprawnienie funkcjonowania szkoły,
- g) tworzeniu atmosfery wzajemnego zaufania i życzliwości,
- h) współdziałaniu w zakresie przeciwdziałania zachowaniom niepożądanym, patologiom wśród dzieci i uczniów klas starszych,
- i) umożliwianiu i ułatwianiu kontaktów rodziców z placówkami i instytucjami wspierającymi działania wychowawcze szkoły,
- j) ustalaniu zakresu i form pomocy finansowej dla szkoły oraz zaspokajania potrzeb klasowych,
- k) podejmowaniu wspólnych działań promujących szkołę w środowisku.

VIII CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOŁY

Patronem Szkoły Podstawowej Nr 32 Białymstoku jest major Henryk Dobrzański, pseudonim „Hubal”. Szkoła posiada sztandar.

W styczniu organizowany jest Narciarski Bieg „Hubala” z udziałem zawodników z kraju i zagranicy. Na przełomie maja i czerwca obchodzone jest Święto Szkoły. Podczas obchodów tego święta odbywa się finał konkursu wiedzy o patronie szkoły.

Usytuowanie Szkoły Podstawowej Nr 32, bogato wyposażony i nowoczesny kompleks sportowy oraz dotychczasowe osiągnięcia sportowe dzieci i młodzieży decydują o organizowaniu szeregu imprez sportowych. Należą do nich: Narciarski Bieg „Hubala”, „Olimpijka”, Mały Memoriał Bronisława Malinowskiego oraz zawody sportowe związane ze szkolnym Dniem bez Przemocy. Ponadto uczniowie uczestniczą w licznych formach współzawodnictwa organizowanych według kalendarza Podlaskiego Szkolnego Związku Sportowego.

Ceremoniał i tradycje Szkoły tworzą ponadto:

- a) Uroczystość inauguracji i zakończenia roku szkolnego.
- b) Stałe imprezy okolicznościowe, w tym między innymi:
 - ślubowanie klas I
 - Dzień Edukacji Narodowej
 - obchody Święta Niepodległości
 - klasowe imprezy andrzejkowe i dyskoteka szkolna
 - „Jasełka” i dzielenie się opłatkiem w klasach
 - kiermasz świąteczny

- imprezy choinkowe, bal karnawałowy
 - obchody Dnia Babci i Dnia Dziadka
 - akademia z okazji rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja
 - inne imprezy okolicznościowe
- c) System nagród i wyróżnień dla uczniów przodujących w nauce:
- list gratulacyjny dla rodziców za wyniki w nauce uczniów
 - odznaka wzorowego ucznia
 - tablica wyróżniających się uczniów
 - dyplomy dla uczniów i rodziców
 - Puchar Dyrektora Szkoły
- d) Ważnym dniem w tradycji i kreowaniu wizerunku szkoły jest organizowany wiosną tzw. Dzień Otwarty

IX ZADANIA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO

- a) propagowanie zasad samorządności wśród uczniów,
- b) kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych,
- c) tworzenie warunków do aktywnego udziału uczniów w rozwiązywaniu problemów szkoły
- d) uczenie godnego zachowania się w czasie obchodów świąt, uroczystości szkolnych i państwowych
- e) rozbudzanie wrażliwości na problemy społeczne, przejawy niesprawiedliwości i krzywdy oraz troskę o słabych i bezbronnych

Szczegółowe cele i zadania Samorządu Uczniowskiego na dany rok szkolny stanowi załącznik do Programu Wychowawczo - Profilaktycznego.

X POWINNOŚCI ZESPOŁU PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEGO

- a) tworzenie przyjaznego, bezpiecznego i zintegrowanego środowiska szkolnego
- b) przeciwdziałanie zagrożeniom współczesnego świata (przemoc, uzależnienia)
- c) pomoc materialna
- d) doskonalenie umiejętności interpersonalnych i prospołecznych uczniów, nauczycieli i rodziców

Załącznikiem do w/w działań jest plan pracy zespołu opracowywany na dany rok szkolny.

XI EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

1. W procesie ewaluacji udział biorą:
 - a) uczniowie (podczas ankiet ewaluacyjnych, rozmów z nauczycielami na godzinach do dyspozycji wychowawcy klasowego oraz na zebraniach Samorządu Uczniowskiego),
 - b) rodzice (podczas rozmów/ankiet ewaluacyjnych, w czasie spotkań z nauczycielami oraz spotkań Rady Rodziców),
 - c) nauczyciele (podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej).
2. Monitoring i ewaluację Programu Wychowawczego – Profilaktycznego Szkoły przeprowadza zespół nauczycieli, którego zakres kompetencji określa dyrektor szkoły

Ewaluacja programu pozwoli na zwiększenie skuteczności działań poprzez możliwość wprowadzania zmian i korekt. Ewaluacja może być przeprowadzona w oparciu o:

- podsumowanie pracy na koniec każdego semestru,
- badanie efektów programu przy pomocy ankiet na koniec roku szkolnego,
- zaplanowanie zmian i korekt po analizie wyników badania,
- coroczną identyfikację potrzeb i problemów uczniów przy pomocy ankiety.

Zatwierdzone w dniu 15 września 2022 roku Uchwałą Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego Nr 3 „Pietrasze” w Białymstoku, w porozumieniu z Radą Rodziców (Uchwała Nr).